

novoles

24. september 1982

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Rezultati gospodarjenja SOZD UNILES v prvem polletju

Preden omenimo finančne rezultate združenih organizacij v SOZD-u omenimo pogoje poslovanja v prvem polletju.

Proizvodnja se je borila s težavami pri preskrbi z repromateriali, tako domačimi kot uvoženimi. Zaradi tega je prihajalo do prilagajanja proizvodnih programov, kar vse je povzročalo zastoje v proizvodnji, slabšalo kvaliteto, podaljševalo dobavne roke in povzročalo neredno odpremo. Tudi sprememba odstotka razpolaganja z devizami od 65 odst. na 30 odst. od priliva ima posledice v rebalansih plana uvoza in kompenzacijah z domačimi repromateriali. Neravnovesja med nabavnimi cenami repromaterialov in prodajnimi cenami gotovih izdelkov zmanjšujejo ostanek čistega dohodka, povzročajo težave z likvidnostjo in večajo stroške za obresti.

Enake probleme povzročajo tudi neplačane terjatve, pretežno plačevanje kupcev z menicami, podaljševanje rokov zapad-

PRESEDNIK CK ZKS tov. ANDREJ MARINC NA OBISKU V UNILES-u – Predsednik CK ZKS tov. Anrej Marinc je imel 30. avgusta 1982 razgovor s poslovnimi delavci in člani predsedstva akcijske konference ZK v SOZD UNILES. Obravnavana so bila tekoča aktualna vprašanja poslovanja v zaostrenih razmerah gospodarjenja, samoupravno dohodkovno povezovanje lesne industrije z gozdarstvom in trgovino, prizadevanja za pospeševanje izvoza ter o nalogah komunistov v sedanjem družbeno ekonomskem položaju.

losti prejetih menic in majhne možnosti najemanja bančnih kreditov.

Prodaja na trgu široke potrošnje je razmeroma ugodna, vendar je zaradi težav v proizvodnji prihajalo do neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti do kupcev. Pri prodaji za opremo objektov je čutili vpliv sezonskega gibanja. Že v začetku leta se je začel zapirati izvozno pomemben ameriški trg, kjer imamo v razmerah recesije še velike količine zalog že lansko leto v ZDA izvoženih izdelkov.

Zanimiva je tudi ocena fizičnega obsega rasti proizvodnje, ki je v povprečju v SOZD Uniles v prvem polletju dosegla planirano raven. V povprečju se je obseg proizvodnje po delovnih organizacijah – članicah SOZD Uniles – v prvem polletju letos napram istem obdobju lani povečal za 7 odstotkov.

Če upoštevamo omenjene pogoje poslovanja SOZD-a v prvem polletju, so rezultati izraženi v finančnih kazalcih naslednji:

Celotni prihodek je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta večji le za 26 odst., kar ne more biti zadovoljivo, če upoštevamo že indeks cen proizvajalcev finalnih izdelkov. Celotni prihodek, ustvarjen s prodajo na domačem trgu, se je povečal za 20 odst., na tujem trgu pa za 43 odst. glede na I. polletje leta 1981. Tako ima prodaja v tujini na celotnem prihodku že delež 17 odst., kar pomeni 2 odst. več kot v prvih treh mesecih letos. To je glede na trenutni gospodarski položaj pozitivno.

Ta rezultat je dosežen kljub stagnaciji ali celo znižanju cen na tujem trgu. Vrednost izražene proizvodnje (1 dolar = 41,80

din) v celotni vrednosti proizvodnje je 23 odst., v istem obdobju lani pa 15 odst. (1 dolar = 27,30 din in lanska cena na domačem tržišču).

Porabljena sredstva so porasla približno tako kot celotni prihodek, vendar primerljivost zaradi znanih sprememb obročuna ni realna, vendar tudi ne pomeni, da se je ekonomičnost poslabšala. V SOZD-u smo na 100 din porabljenih sredstev

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

ZAKON	stran 2
PROGRAMSKE USMERITVE XI. KONGRESA ZSMS	stran 3
PRED ŠTIRIDESETIMI LETI	stran 4
GRADIVO ZA RAZPRAVO	stran 7

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 15. oktobra 1982.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 7. oktober do 9. ure.

UREDNIŠTVO

Rezultati ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

dosegli 125 din celotnega prihodka.

Dohodek, dosežen v vrednosti 3.889 mio din, je za 24,5 odst. večji od I. polletja leta 1981, njegov delež v celotnem prihodu pa je enak kot lani (20 odst.). Razporejenega je bilo več dohodka kot ga je bilo ustvarjenega, zato je nastala izguba v višini 81 mio din. Vzroki izgub so analizirani pri obdelavi posameznih delovnih organizacij. Obveznosti iz dohodka so za 31 odst. večje kot lani in so narasle v večji meri kot dohodek. Ob taki obremenitvi gospodarstva tudi prizadevanja za večjo produktivnost ne rodijo zaželjenega učinka in zato tudi ni čutiti dovolj interesa tozgov za izboljšanje poslovanja, ki mu ne sledi večja akumulativnost.

Čisti dohodek je večji od doseženega v I. polletju 1981 za 21 odst.; v proizvodnih tozgov za 18 odst. in v trgovini za 37 odst. Za osebno in skupno porabo je bilo razporejenega 70 odst. čistega dohodka, 30 odst. pa znaša akumulacija oziroma v dinarjih 752 milijonov (povečanje za 21 odst.). V proizvodnih tozdiv je akumulacija večja v primerjavi z lanskim letom za 13 odst., v trgovini pa za 44 odst. To povečanje akumulacijske sposobnosti je ob večjem deležu izvoza v skupni realizaciji nedvomno eden izmed najbolj pozitivnih dosežkov v polletnem gospodarjenju SOZD-a Uniles. Pri tem pa moramo jasno ugotoviti, da veliki proizvodni napor dajo v akumulaciji sorazmerno skromen napredek, medtem ko se akumulacija v trgovini povečuje brez ustrezne soodvisnosti od rezultatov proizvodnje. Tako kot ob koncu lanskega leta, je tudi ob letošnjem prvem polletju Lesnina ustvarila ne veliko manj kot polovico vse akumulacije proizvodnih tozgov Uniles. Objektivno pa je treba povedati, da to ni le rezultat poslovanja Lesnine s proizvodi proizvodnih tozgov Unilesa, saj to predstavlja le del realizacije Lesnine.

Povprečni izplačani čisti OD na delavca na mesec se je povečal za 25,3 odst. in znaša za Uniles 11.900 din (ind 125) oziroma proizvodne tozde 11.559 din in za trgovino 15.618 din (ind 130).

Družbena produktivnost t.j. dohodek na delavca je narasel na strani trgovine bolj kot na strani proizvodnje; dohodek v

primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi zaostaja, vendar manj kot v prvih treh mesecih. Akumulacija v primerjavi z dohodkom je nižja za 3 odst. (v prvih treh mesecih za 12 odst.). Stopnja reproduktivne sposobnosti je v proizvodnih TOZD manjša za skoraj 18 odst., v trgovini pa večja za 11 odst.

Plan razporeditve dohodka je glede na gospodarsko situacijo zadovoljiv.

V delovnih organizacijah menijo, da so rezultati obračuna v posameznih DO relativno dobri, da pa se zavedajo pogojev gospodarjenja in problemov v II. polletju.

V ta namen so pripravili programe delovanja v zoženih razmerah, kar naj bi skupaj z prizadevanostjo vsakega posameznika prispevalo k ohranitvi proizvodnje in prodaje. Obenem skušajo v čim večji meri konkretizirati in v svojih razmerah uresničevati skupno dogovorjene aktivnosti na področju ekonomskih odnosov s tujino (program Delavskega sveta SOZD Uniles in stališča akcijske konference ZK Uniles o izvozu).

MARIJA SITAR

Zakon

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU – TEZE ZA OSNU TEK ZAKONA

Zvezna skupščina je 22. aprila 1982 sprejela zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Na ta način je bilo usklajeno tudi to področje z ustavo in z zakonom o združenem delu.

Konferenca delegacij SIS DO Novoles za področje invalidskega in pokojninskega zavarovanja je v razširjeni sestavi 7. septembra 1982 obravnavala navedeni zakon in se opredelila do posameznih rešitev, ki so navedene v variantah.

Posamezne republike na podlagi zveznega zakona s svojimi (republiškimi) zakoni podrobneje uredijo to področje, seveda v okviru pooblastil, ki jih daje zvezni zakon.

Že razprava o zveznem zakonu je bila zelo pestra, zlasti pa smo delavci poudarjali, da bi moralo biti to področje enotno urejeno za celotno SFRJ.

V nadaljevanju želim pojasniti tiste določbe, ki so vse delavce najbolj zanimale.

Invalidsko zavarovanje:

Vsi zakoni in ostali predpisi obravnavajo delavce – invalide

v smislu, da je treba delavce – invalide v čim večji meri obdržati aktivne, se pravi, da ostanejo na delu z ustrezno prerazporeditvijo na lažja dela, s prekvalifikacijo, dokvalifikacijo itd. Le v skrajnem primeru naj bi prišla v poštev invalidska upokojeitev.

Vsa skrb za invalide naj bi prešla v pristojnost organizacijam združenega dela, s tem pa bi se obveznost združenega dela do skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja zmanjšala.

Osnova in odmera pokojnine:

Starostna pokojnina se odmeri po enotni lestvici, ki znaša za polno pokojninsko dobo 85 odst. pokojninske osnove (to je povprečni OD v preteklih 10 letih), lestvico pa določa skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zavarovancu (delavec), ki ostane po izpolnitvi pokojninske dobe 40 let še naprej v zavarovanju (ša naprej dela), se pokojnina poveča v skladu z določili v statutu, vendar ne more presegati 90 odst. pokojninske osnove.

Predčasna upokojeitev:

Že ves čas, odkar velja sedanjí sistem, je v naši republici prisotno vprašanje ponovne uvedbe možnosti predčasne upokojeitve. Do leta 1973 je bilo to regulirano z zveznim zakonom, po letu 1973 pa so ga uvedli v SR Srbiji, Hrvatski, Makedoniji in obe pokrajini. V Sloveniji, Črni gori in BiH ga nismo uvedli.

V letih od 1965 do 1973, ko je bila ta možnost še dana v naši republici, se je te možnosti poslužilo 7.584 oseb, od tega 2.704 ženske.

Uvedba tega instituta pomeni znižanje pokojnin in s tem pade socialne varnosti, večje pritiske na varstvene dodatke itd. ali pa potrebo po večji obremenitvi (dodatni) združenega dela. Zagovorniki tega opravičujejo le – to s tem, da je pred upokojeitvijo tista povojna generacija, ki je mnogo prispevala k osvoboditvi in obnovi domovine. Zaradi tega je izčrpana, saj ni uživala bonitet višjega družbenega standarda, ki ga trenutno uživamo, ker ga pač v preteklosti ni bilo.

V tezah zakona je predvideno, da naj bi se čas služenja vojaškega roka v JLA upošteval v zavarovalno dobo in sicer po eni varianti, čas, daljši od 24 mesecev v JLA in po drugi varianti, daljši od 15 mesecev. Naša konferenca delegacij je podprla drugo varianto (nad 15 mesecev).

Varianta je tudi, da se vojaški rok ne bi upošteval.

V tem članku je samo povzete tistih določb zakona, ki so

bile že v dosednji razpravi delne največje pozornosti.

Kdor se želi z zakonom podrobneje seznaniti, lahko dobi ustrezno gradivo v splošni službi DO Novoles.

Trideset let ZRVS

– Ob tridesetletnici ustanovitve Zveze rezervnih vojaških starešin

Aprila leta 1942 je poveljstvo slovenskih narodnoosvobodilnih partizanskih čet izdalo brošuro „Kratek tečaj za partizanske poveljnike“. To je bil prvi priročnik za vzgojo partizanskega oficirskega kadra, ki ga je v enotah tako primanjkovalo. Znanje in tehniko sta v začetku pač nadomestovali volja in samozavest, kasneje pa sta se, skupaj z izkušnjami ter tehničnim in političnim znanjem, združili v teorijo taktiki partizanskega vojskovanja, ki so si jo poznejši partizanski oficirski kadri že pridobivali na dobro organiziranih tečajih v partizanskih oficirskih šolah.

Po vojni je velik del partizanskega vodstvenega kadra ostal v rezervi, tem pa so se pridružili tudi tisti, ki so se za vojaške starešine usposobili že v redni vojski ali v šolah nove Jugoslavije. Da bi ta dragoceni strokovni kader ne ostal ob strani v razvoju organizacijske in tehnične vojaške znanosti, je bilo nujno najti način, s katerim bi jih še naprej usposabljali in jih seznanjali z napredkom. Tako je nastala leta 1952 Zveza rezervnih oficirjev in podoficirjev (ZROP) ali kasneje Zveza rezervnih vojaških starešin (ZRVS). Ta ima danes okoli 67.000 članov.

ZRVS se je z leti vse bolj vključevala v sistem splošne ljudske obrembe in družbene samozaščite, že prej pa je uspešno delovala na področju strokovnega usposabljanja svojih članov. Prirejala je predavanja, demonstracije novejših tehnik in usposabljanje na njej. ZRVS je veliko storila tudi za vključevanje rednih vojaških enot v življenje kraja, s tem, da je na prireditve in delovne akcije vabila njihove predstavnike. Tako je s svojim specifičnim poznavanjem razmer in tradicij pripomogla, da je tudi naša redna vojska ostala res narodna vojska, tako kot je bila nekdanj partizanska.

Zveza rezervnih vojaških starešin je tudi pomemben člen v povezovanju tradicij NOB s

sedanja samoupravno družbo in predvsem mlajšim rodov. Zato se je aktivno povezovala z mladinskimi organizacijami, zlasti s taborniki, brigadirji in krajevnimi konferencami, ter sodelovala pri organizaciji pohodov, predavanj in taktičnih vaj. S tem potrjuje, da je vreden nosilec podružabljanja splošne ljudske obrambe, saj njeni člani s svojim znanjem, ki so ga pridobili v oficirskih šolah in kasneje na dopolnilnih pripravah, delujejo na vseh področjih družbenega življenja in v delovnih organizacijah.

Ko letos Zveza rezervnih vojaških starešin praznuje svojo tridesetletnico, jo praznuje brez večjih fanfar in slovesnosti, vendar pa s poglobljeno analizo uspehov in temeljitimi pripravami za nadaljnje delo. V vse bolj zaostrenih mednarodnih političnih razmerah je njeno delo toliko bolj potrebno in tega se izkušeni starešine, pa tudi mladi v njihovih vrstah, dobro zavedajo.

PROGRAMSKE USMERITVE XI. KONGRESA ZSMS

V ZSMS izhajamo iz dejstva, da so zgodovinski interesi delavskega razreda tudi družbeni interesi za enakopraven položaj mlade generacije. Naše stališče je, da med zgodovinskimi interesi delavskega razreda na eni strani in procesom njihovega upravljanja na drugi strani, torej med ciljem in njegovim nastajanjem, obstaja različnost. S to različnostjo utemeljujemo nujnost različnih načinov boja za uveljavljanje zgodovinskih interesov delavskega razreda. Eden od teh različnih načinov, ki je pogojena s specifičnim družbeno-ekonomskim in političnim položajem mlade generacije v socialistični samoupravni družbi, je neposredna družbenopolitična dejavnost ZSMS, ki s tem, ko jemlje različnost načinov boja za osnovo svojega delovanja, predstavlja organizirano najširšo fronto mlade generacije.

I. DRUŽBENO-EKONOMSKA PROTISLOVJA SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBE, SPECIFIČEN DRUŽBEN POLOŽAJ MLADIH IN DEJAVNOST ZSMS

Osnova izhodišč za družbenopolitično delovanje in ocenjevanje družbene vloge in pomena dela ZSMS je družbenoekonomski in politični položaj delavskega razreda in delovnih ljudi ter družbeno-ekonomski in politični položaj mladih znotraj tega: torej uveljavljanje zgodovinskih interesov delavskega razreda in delovnih ljudi ter uveljavljanje specifičnih družbenih interesov mlade generacije znotraj njih.

Socialistična samoupravna družba kakršna je naša, je družba prehodnega obdobja od kapitalizma

h komunizmu, kjer poteka način proizvodnje, menjave, delitve in porabe v pogojih, ko nastopajo in se med seboj spopadajo še vedno živa znamenja stare kapitalistične družbe in elementi novega, revolucionarnega. Zakonitosti blagovne proizvodnje določajo tudi osnovna protislovja v samoupravnem socializmu, položaj delavskega razreda in delovnih ljudi ter mlade generacije znotraj tega. Zgodovinsko gledano ostaja socialistična samoupravna družba logično ujeta v zakonitosti razvite blagovne proizvodnje, katere odmiranje je bilo začeto s socialistično revolucijo in hkrati znotraj razvite blagovne produkcije same. Od tod izhaja v tem prehodnem obdobju dvojnost položaja delavskega razreda in delovnih ljudi, za katere na eni strani predstavlja proizvodnja dohodka ne le objektivno nujnost, ampak tudi nujen pogoj za izboljšanje njihovega družbenoekonomskega in samoupravnega položaja in s tem osnovo za preboj v višjo obliko družbene organiziranosti.

V ZSMS si skupaj z vsemi subjektivnimi silami prizadevamo, da vse odločanje preide v roke delavskih svetov, zborov delavcev, samoupravnih delavnih skupin, in preko njih v delegacije, konference delegacij, skupščine in samoupravne interesne skupnosti. Zato mora osnovna organizacija ZSMS v delovnih organizacijah svojo aktivnost navezati predvsem na delo samoupravnih organov in delegacij, dajati pobude za sestanke, sama oblikovati predlog dnevnih redov in stališč do določenih vprašanj in si z organiziranim delovanjem zagotoviti podporo vseh mladih delavcev, ter uskladiti svoje delo z delom drugih družbenopolitičnih organizacij. Podpirati mora tako vlogo poslovnih organov, ki bo v funkciji uveljavljanja samoupravnega položaja delavcev. Odkrito pa mora nastopati proti tistim silam, ki si samoupravljanje razlagajo bodisi kot dogovarjanje in sporazumevanje med različnimi družbenimi skupinami v delovni organizaciji in širše (KORPORATIVIZEM) bodisi kot formalno potrjevanje že sprejetih odločitev (PARTICIPACIJA).

V odnosu med poslovnimi organi in organi samoupravljanja je prva stvar, na katero opozarjamo v naši organizaciji, nizek odstotek zastopanosti mladih v samoupravnih organih. ZSMS izgublja na pomenu, saj boj za številčno zastopanost mladih sam zase v ničemer ne zagotavlja organiziranega uveljavljanja interesov mlade generacije. Neenakopraven položaj mladega delavca do svojega mojstra, pripravnika do ostalih delavcev itd., se ne kaže zgolj v veliko skromnejšem nagrajevanju za delo, ki je včasih celo tež vnešje in zahtevnejše, pač pa tudi v odnosu, ko se formalno sicer ne, dejansko pa onemogoča mlademu človeku sodelovati v samoupravnem odločanju, ko se na enak način onemogoča napredovanje mladih strokovnjakov.

ZSMS si še posebej zavzema za enakopravno nagrajevanje mladih in za odpravo njihovega neenakopravnega položaja v procesu samoupravnega odločanja. Bori se proti „mojstrski miselnosti“ in podrejanju mladih delavcev mojstrom, kar skupaj s pogostim izkoriščanjem delavcev-pripravnikov in ostalih mladih delavcev, mladih strokovnjakov in znanstvenikov predstavlja osnovo neenakopravnega nagrajevanja.

Stanovanjsko vprašanje današnje socialistične samoupravne družbe je razredno vprašanje. Težke razmere na področju gradnje stanovanj pa niso edine, ki prizadevajo mlade družine. Neurejena podnajemniška razmerja, odušerke najemnine, visoki stroški varstva otrok – vse to čaka mlada zakonca v začetku nju-

nega zakona. ZSMS si zato prizadeva še naprej spodbujati združevanje solidarnostnih sredstev za reševanje stanovanjskega vprašanja mladih družin. ZSMS podpira zahteve mladih družin po tem, da plačujejo lastno udeležbo po in ne pred vselitvi.

V ZSMS se borimo za reformo izobraževalnega sistema in odnosov v njem. Na eni strani se borimo za združitev vzgoje in izobraževanja z materialno proizvodnjo, in sicer za to, da bodo delavski razred in delovni ljudje obvladali tudi ta del združenega dela. Na drugi strani pa se z istim namenom borimo za samoupravni položaj učencev in študentov. ZSMS bo svojo dejavnost na področju štipendiranja morala temeljito spremeniti in ob siceršnjem zavzemanju za to, da vse štipendije v splošnem sledijo rasti življenjskih stroškov, bodo morali v ospredje stopiti prav problemi usmerjanja, socialne strukture šolajočih in študirajočih, razmerje med višino štipendije in oskrbnino v domovih za učence in študente.

Družbeni položaj mladega človeka, ki mu v nasprotju s položajem v delovni organizaciji in šoli, kakorkoli je neenakopraven in protisloven, ne omogoča praktično skorajda nikakršnih pravic oz. uveljavljanja njegovih interesov, je položaj brezposelnosti. V dejstvu, da je več kot polovica brezposelnih mladih, je zaobsežena vsa pomembnost tega vprašanja za ZSMS, ki se mora boriti za zaposlitev vsakega mladega človeka. Rešitev tega družbenega vprašanja je v preusmerjanju delavcev, zaposlovanju vsakega mladega človeka. Rešitev tega družbenega vprašanja je v preusmerjanju delavcev, zaposlovanju vsakega mladega človeka. Rešitev tega družbenega vprašanja je v preusmerjanju delavcev, zaposlovanju vsakega mladega človeka. Rešitev tega družbenega vprašanja je v preusmerjanju delavcev, zaposlovanju vsakega mladega človeka.

Specifičen položaj mladih, povezan s protislovnimi procesi družbene reprodukcije, se morda najizraziteje kaže prav v položaju mladih kmetovalcev. ZSMS se pridružuje tisti kmetijski politiki, ki teži k čimvečji modernizaciji in racionalizaciji kmetijske proizvodnje. Odnosi neenakopravnosti med mladimi in starimi so prav na kmetiji razgaljeni do skrajnosti. Mlademu kmetu namreč ne ostaja nikakršna druga pravica, kot pravica da trdo dela. Vse to ima svoj družbenopolitičen pomen. Toda zavedati se moramo, da so npr. dedna razmerja in vprašanja neposrednega socialnega položaja mladih kmetovalcev v osnovi vezana na razreševanje temeljnih vprašanj razvojne politike kmetijstva.

II. ZSMS V BOJU ZA RAZVOJ POLITIČNEGA SISTEMA SOCIALISTIČNEGA SAMOUPRAVLJANJA

Osnovna naloga ZSMS je aktiviranje njenih osnovnih organizacij, mestnih, univerzitetnih konferenc in republiške konference. Potrebno je za vsako ceno vztrajati na tem, da delegacije zastopajo interese svoje delegatske baze, se posvetujejo z njo, jo obveščajo o svojem delu in so ji s tem polno odgovorne za svoje delo. S tem se bo dejansko realizirala uveljavitev neposrednih interesov delovnih ljudi in občanov, kot tudi samostojnost in družbena moč delegacij in delegatov, ki uveljavljajo te neposredne interese.

ZSMS meni, da bomo z uveljavljanjem revolucionarne vsebine sistema delegatsko skupščinskih odnosov ne samo mobilizirali mlado generacijo, temveč tudi blokirali vse poskuse tehnokratskega in birokratskega izrabljanja sedanje težke družbenoekonomske situacije.

ZSMS se mora še dosledneje zavzemati za odločujoči vpliv delavskega sveta v organizaciji združenega dela, v okviru reševanja temeljnih dolgoročnih vprašanj razvojne politike. Zavzame se mora, da se dosledno uveljavijo vse organizirane socialistične sile v razvoju in delu samoupravnih delovnih skupin, samoupravne delavske kontrole, kadrovske komisije in disciplinske komisije in da te ne postanejo plen možne manipulacije z delavci s strani upravljalne strukture. ZSMS mora dosledno uveljaviti zahtevo, da postanejo delovne skupnosti skupnih služb strokovni organi samoupravnih organov in delegacij in ne le upravnih, predvsem poslovnih, kot se to dogaja sedaj. ZSMS se zavzema za specifični interes mladih delavcev tudi s skupnim nastopom z ZKS in ZSS v skupnem boju za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov.

Naloga ZSMS – posebej pa OK ZSMS, in to zlasti tistih v urbanih okoljih – da na podlagi analize, ki bo vsebovala predvsem specifičnost življenjskih problemov mladih v konkretnem okolju in njihovo obstoječo organiziranost, pripravijo nove načine njihovega vključevanja v delo krajevne skupnosti kot prostora, kjer lahko formirajo in uveljavljajo svoje neposredne interese. Zato mora samoupravno organiziranje življenjskega okolja delovnih ljudi postati eno osnovnih področij revolucionarnega angažiranja ZSMS.

ZSMS se zavzema za čim globljo prisotnost v delu SIS, posebej na področju zaposlovanja, stanovanjske politike, otroškega varstva, kulture, telesne kulture, vzgoje in izobraževanja in znanstvenoraziskovalnega dela. Ob tem pa se tudi v boju za čimprejšnjo racionalizacijo dela SIS zavzema za takšno delovanje, ki uveljavlja neposredni vpliv delegatske skupščine SIS na delo njenih strokovnih organov ter za premaganje proračunske miselnosti in nezainteresiranosti do dela SIS v ZSMS ter širše med mlado generacijo sploh.

ZSMS si bo skušal z drugimi subjektivnimi silami v naši družbi posebej prizadevati za nadaljnje podružabljanje sredstev javnega obveščanja, za zagotavljanje takega informiranja, ki bo v ospredje postavljalo življenjske interese delavskega razreda in mu hkrati omogočalo dostop do informacij, ki jih potrebuje za dejansko odločanje o ustvarjanju in razporejanju družbenega proizvoda ter še posebej za objektivno informiranje o družbeno-ekonomskem in socialnem položaju mlade generacije.

Bistvenega pomena je, da ZSMS usmeri svoje delo v širšo aktiviranje mladih znotraj osnovnih neposrednih oblik dela Socialistične zveze, kajti le to omogoča, da se začuti vpliv neposrednih interesov mladih, kot tudi njihova uresničitev. Šele na podlagi tega moramo organizirati delo tudi v občinskih konferencah SZDL, mestnih konferencah in v republiški konferenci SZDL.

III. ZA ZSMS KOT MNOŽIČNO IN NAJŠIRŠO FRONTO MLADE GENERACIJE

Organiziranje mladih ljudi za izbojevanje svojih konkretnih interesov predstavlja v proces njihovega samoosvobajanja in njihove samovzgoje osnovo vzgojne funkcije in družbenopolitične dejavnosti ZSMS. Množičnost in frontna organiziranost ZSMS postaja temeljni pogoj uresničevanja in uveljavljanja družbenih interesov mlade generacije:

(Nadaljevanje na 4. strani)

PROGRAMSKE...

(Nadaljevanje s 3. strani)

uresničevanja in uveljavljanja družbenih interesov mlade generacije:

- s krepitvijo dela osnovnih organizacij ZSMS,
- s samostojnostjo in neodvisnostjo osnovnih organizacij in celotne ZSMS,
- z uveljavljanjem vseh različnih, specifičnih, raznovrstnih in pogosto nasprotujočih si interesov,
- z idejnimi bojem,
- z odprtostjo ZSMS,
- s teoretskim, političnim in marksističnim usposabljanjem mladih,
- z aktiviranjem množice komunistov.

IV. UVELJAVLJANJE NEKATERIH POSEBEJ POMEMBNIH DEJAVNOSTI V ZSMS

V ZSMS se bojujemo za tak položaj delavca v združenem delu, da suvereno obvladuje vsa družbena razmerja, pomembna za uresničevanje družbenega interesa, kar je temelj naše kulturne politike. Borimo se za tak razvoj proizvodnih sil, ki omogoča krepitev položaja delavca v združenem delu kot upravljalca s stvarmi, in ki obenem slabi vse tiste tendence v razvoju tehnologije, organizacije dela in reprodukcije delovne sile, ki delavca vklepajo v odvisnost in nemoč.

1. Mladinsko prostovoljno delo
  2. ZSMS v boju za razvoj socialistične samoupravne kulturne politike
  3. Informativna, publicistična, propagandna in raziskovalna dejavnost v ZSMS
  4. ZSMS v izgradnji in podružabljanju sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite
  5. Razvoj mednarodnega sodelovanja ZSMS
- (IZ OSNUTKA PROGRAMSKE USMERITVE XI. KONGRESA) ROMAN PRIMOŽIČ

1942 ustanovljena iz več partizanskih enot v vasi Lapinje pri Kočevju. Brigada je prehodila težko toda slavno pot in ta pot je še danes ponos in kažipot naši mladini, saj je nakazovala vse moralne kvalitete slovenskega partizanskega gibanja. Brigada se je tudi dalj časa zadržala pod Gorjanci, v okolici Novega mesta in v vaseh okoli Straže. Zato ni danes starejšega občana, ki ne bi to slavno brigado poznal. Zlasti mladi rod, je prevzel v svoje roke borbena izročila te brigade in danes je v Straži formiran stalni partizanski pohodni bataljon mladincev in mladink. To so mladi delavci in delavke Novolesa in GG, ki jim je partizanstvo, in zlasti moralne vrednosti te brigade, prešlo v kri in meso.

Kakor kaže, pot slavne Cankarjeve brigade ne bo šla v pozabo in ne bo ostala napisana samo v knjigah, ampak jo bodo mladi Cankarjevci iz leta v leto obujali z svojimi pohodi. Tako številni pomniki zgodovine Cankarjeve brigade ne bodo šli v pozabo. Ti mladi Cankarjevi so ponosno in nesebično stopili na pot tistih, ki so pred 40 leti tod preivali svojo srčno kri. Hkrati se tudi globoko zavedajo dolžnosti do svoje domovine in svobode svojega naroda.

T. VIRANT

Spoznali smo del življenja

V dveh brezskrbnih mesecih, ko je šola deveta briga, marsikak počitnikar rad združi prijetno s koristnim, zabavo in počitek z delom.

Tisti, ki vse počitnice le pohajkujejo, poležavajo na soncu in dan za dnem namakajo svoje kosti na morju in na Kolpi, so na koncu že tako zdolgočaseni, da komaj čakajo, da se spet odpro šolska vrata. Po dnevu dveh spoznajo, da je bilo pričakovanje le utvara in da je šola enako nezanimiva kot prej.

Mnogo mladih pa si najde kako pametnejšo zaposlitev, ki po možnosti daje tudi kakšen zaluzek. Denar, ki si ga sam prislužiš, je več vreden, kot če ga dobiš od staršev. Z njim razpolagaš kakor te je volja. Nekateri gredo na potovanje, nekateri prispevajo v družinski proračun, ki je v jeseni zelo osiramašen, del denarja pa lahko ostane v „črnem fohdu“ za „hude“ čase, ki še pridejo.

V letošnjem avgustu nas je pet mladih, štiri dekleta in en fant, delalo v tovarni Novoles v

Rosalnicah. Preden smo prišli, si dela v tej organizaciji združenega dela nismo predstavljali. Proizvode Novolesa smo poznali le po televizijski reklami Kolpa–san. Lepa, velika kopalnica z raznovrstnimi estetsko in funkcionalno razvrščenimi elementi... To so vtisi in ocene televizijskega gledalca ali kupca. Za vsem tem pa se skriva veliko več. Najprej surovine in polizdelki, nato mnoge police, luknje in luknjice, vijaki, brne-nej žag, vrtnalnih in še kakšnih strojev, udarjanje kladiva, šelestenja papirja, vrtnanja, poskakanje vozička, ki se premika po dolgi proizvodni hali in še in še. Najvažnejši del pa so ljudje, ki tu delajo. Delovni kolektiv temeljne organizacije Novolesa v Rosalnicah je majhen, zato je še toliko bolj važno, da vsak ve, kje je njegovo mesto.

Povedati moramo, da so nas zelo lepo sprejeli, nihče ni podcenjeval naše pripravljenosti, da delamo. Ko so nam dodelili delo, so nam razložili in pokazali kako in kaj. Če ni šlo, so pokazali še enkrat. Želeli so, da se naučimo in delo dobro opravimo. Ravno s tem se je naš občutek enakosti najbolj krepil in lastno nezaupanje se je kmalu zrablinilo.

Nekaj dni na začetku je bilo težko. Zjutraj, pred šesto, smo komaj držali oči odprte, ko so delavci že krepko zbijali šale. Dan je bil dolg, ure so lezle počasi, bolele so nas noge. Po začetnih težavah smo se kar navadili. Vsak dan je prinesel kaj novega in mesec je minil kot bi mignil.

Na koncu se zahvaljujemo vsem, ki ste nas sprejeli in nam pomagali, da smo se naučili delček tistega, kar zahteva proizvodni proces v vaši tovarni. Hkrati s tem smo spoznali del vsakdana delovnih ljudi, del življenja, ki ti ga ne more odkriti nobena knjiga. Znali bomo to ceniti.

– ti

Rekreativno okrevanje

V tozdu TG Dvor smo v letu 1982 planirali tudi sredstva za zdravstvene storitve. Ta sredstva so predvsem planirana za rekreativno okrevanje naših delavcev v zdraviliščih z vso zdravniško in terapevtsko nego.

Na predlog IO OOS tozda in zdravnik so bili v letošnjem letu izbrani starejši delavci, ki so že več let zaposleni pri nas in ki so slabega zdravja. Seveda pa tu ne bomo smeli zanemarjati mlajših delavcev, ki so prav

tako potrebni rekreativnega okrevanja.

Iz našega tozda so bili dosedaj v letošnjem letu poslani v zdravilišče trije delavci. Ena izmed njih je bila naša starejša delavka Štefka Hrovat. Zaprošili smo jo za pogovor.

Skupno ima 18 let delovne dobe. Od tega 12 let pri Novolesu. Najprej je bila zaposlena na Žagi v Soteski, potem pa je bila zaradi potreb premeščena v Stražo v tozdu TDP, kjer je delala v lakirnici kot pomočnica pri lakiranju.

Ko smo v našem tozdu začeli delati gugalnike, je na svojo željo in po potrebi tozda bila premeščena v TGD, kjer je glavna delavka pri lakiranju. Pravi, da se v našem tozdu počuti dobro. Motijo jo le nemogoči prostori v lakirnici. Pravi, da se dostikrat čudi, kako lahko naredijo vse potrebno za plan. Z boljšimi proizvodnimi prostori bi lahko naredili več in kvalitetnejše.

V tozdu imamo dejansko ozko grlo v lakirnici. Za izvršitev plana je potrebno narediti veliko nadur. Štefka je ena izmed tistih delavk, ki ji ni problem priti na delo ob nobenem času, bodisi ponoči ali pa na praznik, kljub temu, da ima družino. Zaveda se, da je plan proizvodnje treba izvršiti.

Bila je zelo vesela, ko je bila določena za 10-dnevno okrevanje v Šmarjeških Toplicah. Tam se je počutila dobro in se vrnila zadovoljna domov.

Smatra, da je s to začeto akcijo treba nadaljevati tudi v prihodnje.

T. Š.

Tudi okoli TOZD LIPA ograja

Že leto in več se modri moške v tozdu LIPA dogovarjajo in skicirajo kako in kakšnega pomena bo bodoča ograja, ki bo grajena v dveh dolgih etapah. Prednji del, to je tisti, ki je na vidiku mnogih mimoidočih krajanov in turistov, bo izvajalo za to specializirano podjetje. Zadnji del, to je pri meji z gozdom, pa bomo naredili v lastni režiji. To bo mnogo ceneje, pa še ograji bo podobno. Material za ta zadnji del že imamo skoraj ves, le še betonskih stebrov ni in mreže bo kmalu zmanjkalo. Izvajalec prednjega, lepšega dela, je stebre že dostavil in so po opisu podobni tistim, ki jih bomo nabavili za zadnji del. Žica bo verjetno tudi enaka. Imamo pa že tudi izvajalca za zadnji del

Pred štiridesetimi leti

OB 40. OBLETNICI SLOVENSkih PARTIZANSkih BRIGAD

Letos se je že zvrstilo večje število proslav partizanskih odredov in brigad, ki so bili v najtežjih trenutkih udarna pest slovenskega naroda. Mnoge proslave so se že zvrstile. Tako bo tudi v začetku oktobra v Kočevju, kjer je bil leta 1943 zbor odposlancev slovenskega naroda, ki je kljub vojni vihri postavjal temelje slovenski in obenem jugoslovanski državnosti. Občina mesta Kočevje je dala domicil tudi Cankarjevi brigadi, ki je bila 28. septembra

ograje. To je naša sicer zelo prizadevna mladina, ki pa baje ne bo privarčevala investicijskega dinarja, da bi ostal tam kjer je. Hočejo namreč plačano udarniško delo, ki pa ne bo drago.

Imamo pa tudi precej sreče saj je na levi in desni strani ograja že narejena. To sta naredila dobra soseda SOP „IKON“ in „ISKRA“. Verjetno smo SOP-u za to uslugo odstopili nekaj zelo majhnih m² zemlje, „ISKRI“ se bo pa že še posvetilo – zaiskrilo, kaj rabijo. Če bi še tu postavljali ograjo bi verjetno zbrali še dodatne variante in še kakšnega izvajalca.

Za pomen ograje pa že vsakdo ve kdor jo ima. Največkrat zato, da je lepa, da mu kaj ven ne uide, oz. nezaželenega noter ne pride, da se vidi do kje je naše oz. vaše. Pri nas pa bo verjetno še, da se kaj gor nasloni, ali za njo zloži, da potem vse lepo visi. Vendarle ograja bo in s tem bomo postrili tudi disciplino. Zadovoljili pa bomo tudi zahtevam inšpektorjev, kakor tudi določilom komiteja za SLO in DSZ.

Na koncu pa še najnovejša vest, da bomo tudi lepši del ograje morali skoraj polovico

narediti sami. Kalkulacija nas bo unesla.

– 6. Prenašanje obarvane vode po brvi.

Pri prvi igri so tekmovalci iskali v potopljenih školjak biser. Odločala je predvsem športna sreča in dobre plavalne sposobnosti. Pri igri pobiranja balonov je bilo treba balone, ki so bili nanizani na vrvi visoko nad vodo, sneti ali počiti. Veliko smeha so povzročili neuspeli skoki tekmovalcev, ki so se pri skakanju za baloni skoncentrirali predvsem na balone, v vodi pa čofotali kot deske. Zelo zanimivi igri sta bili „plavanje v trenirki“ in „prenašanje obarvane tekočine po brvi čez bazen“. Pri plavanju v trenirki sta za vsako ekipo nastopala dva tekmovalca, ki sta morala oblečena plavati do napolnjene zračnice sredi bazena, se povzpeti nanjo, se na njej sleči in trenirko prinesiti do roba bazena. Fantje so se slačili hitreje kot na nudišči plaži.

V igri prenašanja obarvane tekočine po brvi čez bazen so za vsako ekipo nastopali po trije tekmovalci in v vedrih prenašali obarvano tekočino. Premagati je bilo treba brv, ki je bila zelo nestabilna, saj je bila narejena iz med seboj povezanih 10 cm širokih desk, ki so ležale na gumijastih zračnicah. Tekmovalci so se trudili, toda nekateri so pri padcih v vodo več vode popili, kot pa prenesli na drugo stran bazena.

Zmagala je ekipa TOZD TES iz Celuloze, ekipa TOZD SIGMAT pa je osvojila 4. mesto. Upamo, da bo imela ekipa TOZD SIGMAT naslednje leto več športne sreče.

F. C.

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA
IZOBRAŽEVALNI CENTER
LJUBLJANA, PARMOVA 39

objavlja vpis v:

- OSNOVNO ŠOLO za odrasle in začetni tečaj branja in pisanja (brezplačno)
- I. LETNIK USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA v usmeritvi kovinsko predelovalne industrije za smeri:
  - obdelovalec kovin, vzdrževalec in upravljalca strojev (lahko tudi z nedokončano osnovno šolo)
  - oblikovalec kovin, monter in upravljalca energetskih naprav, vzdrževalec vozil in strojev, preoblikovalec in spajalec kovin, finomehanik
  - strojni tehnik
  - obratni strojni tehnik: tehnolog, energetik (za absolvente bivše poklicne kovinarske šole).

I. LETNIK USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA v elektrotehniški usmeritvi

- električar
- elektrotehnik

FILMSKO IN TELEVIZIJSKO ŠOLO za mentorje filmske vzgoje

delo v šolah poteka po dopisno – seminarski metodi

Objavlja vpis tudi v tečaje:

- strojepisni tečaj
- tečaj skladiščnega poslovanja
- tečaj tehničnega risanja
- tečaj za delovodje in skupinovodje
- Tečaj za varstvo pri delu:
  - a) za delavce v neposredni proizvodnji
  - b) za vodilne in vodstvene delavce
  - c) projektante, konstruktorje in tehnologe
- tečaj za upravljanje klimatskih naprav
- tečaj za kontrolorje v proizvodnji
- tečaj elektronike za finomehanike
- tečaj za vzdrževalce poslovnih zgradb
- tečaj za predelavce v kovinsko predelovalni industriji
- tečaj za pleskarje in soboslikarje
- začetne in nadaljevalne tečaje slovenskega, nemškega in angleškega jezika
- Organiziramo seminarje za inštruktorje (mentorje za proizvodno delo za učence v usmerjenem izobraževanju)
- Organiziramo tudi preizkus znanja za višje šole
- Sestavljamo in izvajamo programe po potrebah združenega dela (prekvalifikacije, nove tehnologije)

VPIS JE OD 25. AVGUSTA DALJE VSAK DAN OD 8. – 17. ure, RAZEN SOBOTE. INFORMACIJE PO TELEFONU 312-133.

Zabava – šport

Krajevna skupnost Brestanica je 4. septembra 1982 ob 16. uri priredila na bazenu v Brestanici zabavno športne igre. Idejo za te igre so dobili pobudniki v „jadranskih susreth“ in „igrah brez meja“. Prireditelji so želeli spodbuditi rekreativno dejavnost med mladino v krajevni skupnosti, v organizacijah združenega dela ter v skupnostih. Priprave na igre so potekale dobrih 10 dni. Pripraviti je bilo potrebno primerne igre, ki bi vzbudile pri tekmovalcih in gledalcih dovolj športnega duha, pa tudi precej smeha. Rekvizite za igre so pripravljale temeljne organizacije, krajevne skupnosti, delno pa tudi mladinci KS. Za igre so se prijavile štiri ekipe:

TOZD TES iz Celuloze, TOZD SIGMAT DO Novoles, Elektrarna Brestanica in Krajevna skupnost. Na dan iger se je zbralo veliko gledalcev, saj jih je v veliki meri pritegnila radovednost, kakšne igre bodo prikazane.

Organizatorji so poskrbeli, da so se igre pričele ob dogovorjeni uri. Ekipe so se potegovala za prehodni pokal in tekmovala v 6. igrah:

- 1. Iskanje bisera – rdeča nit
- 2. Pobiranje balonov
- 3. Plavanje v trenirki
- 4. Štáfeta
- 5. Natakarske spretnosti

Ob upokojitvi

PONOVNO EDEN OD SODE-LAVCEV ODŠEL V POKOJ

Pred kratkim so invalidsko upokojili Mezek Konrata, ki je bil star Novolesovec, saj je začel takoj po vojni delati na takratni Šiškovi žagi v Straži.

Na žago v Sotesko je prišel pred tridesetimi leti in se zaposlil pri dovozu lesa v žagalnico. Kot sam pravi, je bilo takrat vse delo ročno. Delavci so v tistih časih morali premagovati ogromne fizične napore. Tako je prebil deset let na tem delovnem mestu in je bil marsikdaj moker, saj je bilo takrat še bolj malo zaščitnih sredstev. Navoziti pa so morali v žagalnico vedno dovolj hlo-dov, saj so polnojarmeniki zahtevali svoje, čeprav je zunaj padal dež ali pa sneg. Po desetih letih je šel v žagalnico, kjer je delal na različnih delovnih mestih, še najdlje pa pri robilni-ku ali žamarju. Čeprav sta bila tam praktično predvidena dva delavca, pravi, da je bil pri tem stroju večinoma sam. Čim manj je bilo ljudi, tem večji je bil zaslužek. Leta 1972 se je hudo ponesrečil, saj je pri delu izgubil štiri prste na desni roki. Pravi, da se je bilo težko navaditi delati vsa dela v glav-nem z levico. Ker je bila poškodba huda, je postal čuvaj na obratu. To delo je opravljal vse do invalidske upokojitve.

Tako smo sedaj iz naših delovnih vrst izgubili tovariša Konrata, ki je dal Novolesu skupaj 33 delovnih let.

Konrat je bil zgovorne nara-ve, vendar je bil dober in tovariški. Kdor je spoznal nje-gov značaj je vedel, da ima pač vsak človek svoje posebnosti. Vendar moramo reči, da je on dal Novolesu vsa svoja najboljša leta in je eden od starejše generacije, ki so po vojni začeli delati v razmerah, ki se bi mladim zdele nemogoče. Po-manjkanje je bilo na vseh koncih in krajih, ljudje so takrat vzdržali. Tudi on je vzdržal, kar pa je najvažnejše, od začetka pa do konca se je držal enega podjetja. Njegovo naravo in način bomo pogrešali. Želeli pa bi mu, da bi dolgo užival invalidsko pokojnino. Tudi njegovi sodelavci iz vrst varnostnikov mu želijo vse dobro.

Tako počasi odhaja prva povojna generacija, da bi v miru uživala sadove minulega dela.

T. V.

Akcija zbiranja denarne pomoči

V vseh tozdih Novolesa v občini Novo mesto poteka akcija zbiranja denarne pomoči za prizadete ob neurju v celjski in brežiški okolici. Organizator zbiranja je rdeči križ Slovenije, nosilci v tozdu pa osnovna organizacija sindikata.

Vzrok, da smo pristopili k prostovoljnemu zbiranju sred-jev, je, da so sredstva, ki so v občinah in republiki namenjena za odpravljanje elementarnih nesreč omejena in bi v primeru poravnave celotne škode, ki je nastala zaradi neurja s točo v okolici Celja in Brezic iz teh sredstev, ostala občina brez virov, iz katerih bi se lahko financiralo odpravljanje more-bitne škode ob podobnih neurjih ali drugih elementarnih nezgodah. Ob vsaki taki zbiralni akciji pa je poleg zbranega denarja pomembno tudi to, da se zavemo, da moramo drug drugemu pomagati. Posebno danes, v oteženih pogojih gospodarjenja, moramo najti trdne vezi, tako znotraj kolekt-ivov, v odnosih med sodelavci, kot tudi navzven med DO ter med delavci in kmeti.

Vsi se moramo zavedati, da smo med seboj odvisni, da se naše delo dopolnjuje in da pomeni težaven položaj kmeta zaradi takih ali drugačnih razlo-gov hkrati tudi otežen položaj delavca in obratno. Iz takih razlogov je prav, da smo pristo-pili k zbiranju prostovoljnih pri-spevkov za prizadete ob neurju.

Sama akcija zbiranja (če za primerjavo navedem tozdi TDP, čeprav mislim, da v drugih tozdih ni dosti drugače) je po-kazala, da večina ljudi rada pomaga brez predsodkov. Je pa med nami tudi nekaj takih, ki imajo pripombe na take oblike zbiranja pomoči. Smatram, da so pripombe nekaterih umest-ne. Nanašajo se na podobne akcije v preteklosti, ko zbranih sredstev niso dobili vsi prizade-ti, ali pa so bila sredstva nena-mensko porabljena. Zaradi ta-kih izkušenj se nekateri naši delavci ne vključujejo v akcijo zbiranja pomoči.

Taka stališča ljudi nam mora-jo biti pobuda za zahtevo, da se zbrana pomoč vedno in povsod nameni tistim, za katere je bila zbrana in da se strogo obsodi

(Nadaljevanje na 8. str.)

Gradivo za razpravo

V vsej Jugoslaviji v tem času potekajo intenzivne razprave o spremembah planskih dokumentov za obdobje 1981 – 85. Spričo zaostrenih gospodarskih razmer se bo potrebno marsikaterim planiranim nalogam odpovedati in na ta način prispevati svoj delež k stabilizacijskim prizadevanjem celotne družbe.

V ta namen so skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti občine Novo mesto v času od 6. septembra do 15. septembra obravnavale in sprejele osnutke sprememb in dopolnitev samoupravnih sporazumov o temeljnih planov SIS za obdobje 1981–85 in jih poslale v javno razpravo. V tem gradivu se bomo osredotočili na spremembe in jih primerjali z osnovnimi dokumenti ter opozorili na pripombe, ki smo jih imeli ob sprejemanju osnovnih dokumentov v decembru 1980 in na pripombe, ki so jih imele konference delegacij SIS naše delovne organizacije na osnutke sprememb in dopolnitev planskih aktov.

1. IZOBRAŽEVANJE

A. Osnovni tekst

(december 80)

- celodnevna osnovna šola ob sedanjih 55 oddelkov na 76 oddelkov v letu 1985

Podaljšano bivanje

- Po letu 1983 se poveča po 2 oddelka v OŠ Šmihel
- Posebna šola Šmihel ostane na nivoju iz l. 1980

Program investicij

I. FAZA

1. OŠ Stopiče
2. Center usmerjenega izobraževanja
3. Ekonom. administrativni šolski center Novo mesto
4. Glasbena šola Novo mesto

II. FAZA

1. OŠ Bršljin
2. OŠ Drska
3. OŠ Grm
4. OŠ Mirna peč
5. OŠ Otočec
6. OŠ Škocjan
7. OŠ Šmarjeta
8. OŠ Vavta vas
9. OŠ Žužemberk

Konferenca delegacij DO Novoles je 3. septembra obravnavala spremembe in dopolnitve SaS o temeljnih plana in podala pripombo, da je potrebno do predloga tega sporazuma pripraviti program novogradenj na realnih osnovah in ga dejansko izvesti.

V decembru 1980 pa smo imeli pripombo, da je potrebno investicije ločiti od rednega programa in za to uvesti posebno prispevno stopnjo ločeno od prispevne stopnje za redni program.

2. OTROŠKO VARSTVO

A. Osnovni tekst

(december 1980)

- Prispevek starše v h kritju mesečne cene za oskrbo otroka
- V povprečju 50 % mesečne cene in sicer v razponu od 30 % do 90 % cene glede na

B. Spremembe in dopolnitve

(september 1982)

- Celodnevna osnovna šola od 55 na 56 oddelkov (zmanj-sanje za 20 oddelkov)

Podaljšano bivanje

- V šolskem l. 1982/83 se pove-ča za 1 oddelk v OŠ Šmihel in Stopiče
- Posebna šola Šmihel ostane na nivoju iz l. 1981

Program investicij

I. FAZA

1. OŠ Stopiče
2. Center usmerjenega izobraževanja
3. Ekonom. administrativni šolski center Novo mesto
4. Glasbena šola Novo mesto +4,

II. FAZA

V spremembah in dopolnitvah je rečeno, da se bomo za razširi-tev vzgojno izobraževalnih zmogljivosti uporabniki na-knadno dogovarjali po letu 1982.

B. Spremembe in dopolnitve

(september 1982)

- Prispevek staršev h kritju mesečne cene za oskrbo otroka
- V povprečju 50 % mesečne cene in sicer v razponu od 25 do 70 % cene glede na

dohodkovne možnosti staršev	dohodkovne možnosti staršev
– Denarne pomoči (doklade) minimalno denarno pomoč v višini 400 din mesečno na otroka delavca ob izpolnjevanju dohodkovnega pogoja do 3.300 din mesečno na družinskega člana	– Denarne pomoči (doklade) minimalno denarno pomoč v višini 860 din mesečno na otroka ob izpolnjevanju dohodkovnega pogoja do 4.200 din mesečno na družinskega člana
– Število otrok delavcev prejemnikov denarnih pomoči	– Število otrok delavcev prejemnikov denarnih pomoči
1981 11.900	1981 11.102
1982 11.850	1982 8.340
1983 11.800	1983 7.370
1984 11.750	1984 6.690
1985 11.700	1985 5.760
– Število vključenih otrok v vrtce	– Število vključenih otrok v vrtce
1981 1.836	1981 1.853
1982 1.836	1982 1.876
1983 1.995	1983 1.961
1984 2.190	1984 2.183
1985 2.390	1985 2.205

PROGRAM GRADNJE OBJEKTOV

Leto 1981 – VVZ Ločna za 200 otrok v PTT oskrbi za 78 otrok prizidek na Ljubljanski za 36 otrok
Leto 1982 VVZ Kandija za 160 otrok
Leto 1984 VVZ N. m. za 180 otrok
Leto 1985 VVZ N. m. za 180 otrok

Konferenca delegacij DO Novoles je 13. septembra 1982 podala pripombo, da je potrebno v program adaptacij vnesti tudi vrtec v Straži.

Na osnovni sporazum iz l. 1980 nismo imeli pripomb.

3. KULTURA

A. Osnovni tekst (december 1980)

- Prednostne naloge v obdobju 1981 – 1985
- ureditev Jakčevega doma
- knjižničarstvo in založništvo
- varstvo kulturne dediščine
- Naložbe
- ureditev Jakčevega doma (1982–83)
- dograditev kulturnih objektov na katerih smo z deli pričeli že v obdobju 1978–80
- plačevanje anuitet za najete kredite

PROJEKCIJA SREDSTEV

1981	15.803
1982	15.802
1983	26.843
1984	27.954
1985	19.106

B. Spremembe in dopolnitve (september 1982)

- Prednostne naloge v obdobju 1981–1985
- ureditev Jakčevega doma
- ureditev Doma kulture Novo mesto
- knjižničarstvo in založništvo
- varstvo kulturne dediščine
- Naložbe
- ureditev Jakčevega doma (1983–84)
- ureditev doma kulture (1981 + 82, 83)
- plačevanje anuitet za najete kredite

PROJEKCIJA SREDSTEV

1981	20.289
1982	22.870
1983	33.604
1984	20.085
1985	17.122

Konferenca delegacij DO Novoles na svoji seji dne 9. septembra 1982 na spremembe SaS o temeljih plana ni imela pripomb.

V decembru 1980 smo imeli pripombo glede zbiranja sredstev za investicije (enako kot pri izobraževanju).

4. TELESNA KULTURA

A. Osnovni tekst (december 1980)

- Sofinancirali izvedbo pro-

B. Spremembe in dopolnitve (september 1982)

- Sofinancirali izdelavo pro-

- jektne dokumentacije za gradnjo rekreacijskega centra na Gorjancih (1981)
- Rekonstruirali stadion Bratstva in enotnosti (1981–82)
- Sanirali Dom Partizana na Loki (1982–83)

POTREBNA SREDSTVA

1981	14.770
1982	15.865
1983	16.892
1984	17.976
1985	19.142

- jektne dokumentacije za gradnjo rekreacijskega centra na Gorjancih (1983)
- Rekonstruirali stadion Bratstva in enotnosti (1984)
- Sanirali Dom Partizana na Loki (1982)

POTREBNA SREDSTVA

1981	13.289
1982	13.245
1983	14.589
1984	15.533
1985	17.223

Konferenca delegacij DO Novoles je 8. septembra 1982 obravnavala spremembe in dopolnitve SaS o temeljih plana in dala pripombo, da je obseg vrhunškega športa previsok. V decembru 1980 na osnovni tekst nismo imeli pripomb.

5. SOCIALNO SKRBTSTVO

A. Osnovni tekst (december 1980)

- Naložbe
- Družbene pomoči kot edini vir preživljanja v višini 2.494 din
- dopolnilni vir preživljanja v višini 1.247 din
- Število upravičencev družbeno denarnih pomoči

leto	Edini vir	Dopolnilni vir
1981	125	350
1982	130	360
1983	135	375
1984	140	390
1985	145	400

POTREBNA SREDSTVA (v 000 din)

1981	11.142
1982	11.441
1983	11.815
1984	12.188
1985	12.489

B. Spremembe in dopolnitve (september 1982)

- NALOŽBE
- V letih 1982–83 bo izvedena dogradnja Doma starejših občanov s kapaciteto 75 postelj
- Družbene pomoči kot edini vir preživljanja v višini 2.712 din
- dopolnilni vir preživljanja v višini 1.356 din

- Število upravičencev družbeno denarnih pomoči

leto	Edini vir
1981	125
1982	125
1983	125
1984	130
1985	130

POTREBNA SREDSTVA (v 000 din)

1981	10.147
1982	11.935
1983	12.257
1984	12.818
1985	13.000

Konferenca delegacij DO Novoles na gradivo ni imela pripomb. Pripomb nismo imeli tudi v l. 1980.

6. ZDRAVSTVO

A. Osnovni tekst (december 1980)

- POTREBNA SREDSTVA ZA ZAGOTOVLJEN PROGRAM (v 000 din)
- 1981 201.095
- 1982 203.448
- 1983 208.513
- 1984 212.229
- 1985 220.427

NALOŽBE MEDOČINSKEGA POMENA

- Splošna bolnišnica Novo mesto (dograditev pralnice in priprava)
- Dokumentacija za izgradnjo polikliničnega trakta
- Zdravstveno informativni center Novo mesto
- Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto

B. Spremembe in dopolnitve (september 1982)

- POTREBNA SREDSTVA ZA ZAGOTOVLJEN PROGRAM (v 000 din)
- 1981 201.095
- 1982 203.448
- 1983 201.095
- 1984 213.685
- 1985 221.985

NALOŽBE MEDOČINSKEGA POMENA

- Splošna bolnišnica Novo mesto (dograditev pralnice – deloma)
- Zdravstveno informativni center Novo mesto

(Nadaljevanje na 8. strani)

Akcija...

(Nadaljevanje s 7. strani)

vsako nenamensko trošenje pomoči oziroma, da se na odgovornost poklice tiste tovariše, ki nepravilno ravnajo in s tem krnijo zaupanje ljudi.

Naj bodo na tem mestu pohvaljeni vsi tisti, ki so prispevali pomoč, vsi tisti, ki pomoči niso prispevali, čeprav bi po svojih možnostih to lahko storili, pa naj bodo pozvani, da v bodoče tudi sami priložijo svoj prispevek, saj nihče ne more vedeti, kdaj bo sam potreboval pomoč.

Vsekakor je potrebno pohvaliti tudi člane IO OOS, ki so pomoč zbirali.

VID FAJDIGA

Moški prvi – ženske druge

Po dokaj številni udeležbi na medtozdnem tekmovanju se je ekipa Novolesa udeležila tekmovanja občinske zveze sindikatov v plavanju, ki je bilo 2. septembra 1982 v Dolenjskih Toplicah. Moška ekipa je dosegla lep uspeh z osvojitvijo 1. mesta v skupni uvrstitvi, ženska

Glasilo „NOVOLES“ ureja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto – Straža. Naklada 2950 izvodov. Stavak, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna.

Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.

ekipa pa je osvojila 2. mesto, takoj za ekipo Krke. Tudi v posameznih panogah so naši tekmovalci dosegli odlične uvrstitve.

Rezultati:

Ženske: prosto do 30 let

1. Škarjak Irena Krka 40,90
2. Miklavčič Nada Iskra 49,96
3. Novak Marjeta Iskra 59,70
4. Birsa Marjana Novoles 1.01,94

Prsno do 30 let

1. Lazič Sonja Novoles 51,50
2. Grmek Berta Krka 53,20
3. Markovič Jelka Novoles 53,30

Prsno nad 30 let

1. Šnidaršič Stanka Novoles 58,20
2. Fajšek Sonja Krka 1.01,30
3. Kotar Jožica Krka 1.13,20

Štafeta 3 x 50 m

1. KRKA
2. ISKRA
3. NOVOLES

Moški: prosto nad 30 let

1. Lončar Mladen Pionir 29,00
2. Jokič Dušan Pionir 31,00
3. Dular Zdene Novoles 31,10
4. Šnidaršič Jadran Novoles 35,50

prosto do 30 let

1. Mlinar Gorazd Pionir 30,00
2. Vohar Danijel IMV 30,30
3. Kraševac Milan Krka 32,37
4. Drame Milko Novoles 34,70

Štafeta 4 x 50 m

1. NOVOLES
2. IMV
3. KRKA
4. PIONIR
5. KRKA 2
6. NOVOLES 2
7. KRKA 3

EKIPNO MOŠKI:

1. NOVOLES 280 točk
2. IMV 271 točk
3. KRKA 269 točk
4. PIONIR 255 točk
5. ISKRA 113 točk

EKIPNO ŽENSKE:

1. KRKA 145 točk
2. NOVOLES 140 točk
3. ISKRA 102 točki
4. PIONIR 43 točk

R. L.

Gradivo za razpravo

(nadalj. s 7. str.)

POTREBNA SREDSTVA ZA NALOŽBE (v 000 din)	POTREBNA SREDSTVA ZA NALOŽBE (v 000 din)
1981 4.540	1981 2.270
1982 12.738	1982 6.954
1983 4.985	1983 1.570
1984 15.235	1984 3.873
1985 15.502	1985 2.704

Op.: Potrebna sredstva se nanašajo samo na občinsko zdravstveno skupnost Novo mesto, ostala potrebna sredstva združujejo še ostale občinske zdravstvene skupnosti.

SREDSTVA ZA POTREBE SLO (V 000 din)	SREDSTVA ZA POTREBE SLO (v 000 din)
1981 2.615	1981 2.553
1982 2.720	1982 3.477
1983 2.829	1983 11.206
1984 2.942	1984 11.226
1985 3.060	1985 8.120

Konferenca delegacij DO Novoles je 8. septembra 1982 obravnavala to gradivo in nanj ni imela pripomb.

V decembru 1980 smo imeli pripombo glede zbiranje sredstev za investicije (enako kot za zobraževanje).

7. ZAPOŠLOVANJE

A. Osnovni tekst (december 1980)

Povprečna stopnja rasti zaposlovanja letno 2,5 %

– Ob predvideni stopnji zaposlovanja bo povprečna zaposlenost (ni tabele)

- Število iskalcev zaposlitve povprečno letno 304
- Invalidne osebe povprečno letno 23
- Romi povprečno letno
- Število štipendistov povprečno letno 1.040

POTREBNA SREDSTVA (v 000 din)

1981 9.110	1981 8.787
1982 9.520	1982 8.919
1983 9.948	1983 9.454
1984 10.396	1984 10.155
1985 10.891	1985 10.891

B. Spremembe in dopolnitve (september 1982)

Povprečna stopnja rasti zaposlovanja letno 1,3 %

– ob predvideni stopnji zaposlovanja bo povprečna zaposlenost

1981 25.256	1981 25.256
1982 25.533	1982 25.533
1983 25.864	1983 25.864
1984 26.252	1984 26.252
1985 26.598	1985 26.598

– Število iskalcev zaposlitve povprečno letno 450

– Invalidne osebe povprečno letno 20

– Romi povprečno letno 15

– Število štipendistov povprečno letno 900

POTREBNA SREDSTVA (v 000 din)

1981 8.787	1981 8.787
1982 8.919	1982 8.919
1983 9.454	1983 9.454
1984 10.155	1984 10.155
1985 10.891	1985 10.891

Na to gradivo nismo imeli pripomb.

8. RAZISKOVANJE

Raziskovalna skupnost ne bo pripravila sprememb in dopolnitev planskih dokumentov 1981–85.

POVZETEK IN ZAKLJUČKI

Iz gradiva, da interesne skupnosti znižujejo potrebna sredstva za svoje programe, zlasti pa se zmanjšujejo investicije (v solstvu in zdravstvu).

Glede na splošna družbena prizadevanja so te usmeritve stabilizacijsko naravnane, bodo pa za posamezne sredine boleče (npr. izpad gradnje šole v Vavti vasi!).

Pričakujemo, da bodo v kratkem objavljene še ostale spremembe planskih dokumentov in sicer SIS materialne proizvodnje občine, plan občine Novo mesto, spremembe republiških planov SIS in DPS ter območnih SIS (PTT, vodna).

Ko bomo obravnavali to gradivo, predlagamo, da se pripombe, ki so jih oblikovale že naše konference delegacij podprejo in da vztrajamo na pripombah iz leta 1980 ter oblikujejo pripombe, ki bodo posredovane v razpravi na samoupravnih delovnih skupinah oz. zborih delavcev in jih posredujemo skupščini nam SIS. zbere delavcev in jih posredujemo skupščini nam SIS.